

Norsk Kjemisk Selskap

REFERAT FRA RÅDSMØTET 2019

Rådsmøtet ble avholdt i Det Norske Videnskaps-Akademi fredag den 10.mai.
Møtet startet kl 10.00 og var slutt ca kl. 15.00.

Rådsmedlemmer:

For lokalavdelingene:

Hanne Hustoft (Østfold avd.), Espen Harbitz og Alexander Høgmoen Åstrand, (Oslo avd.), Lars Erik Øi (Grenland avd.), Marianne Bore Haarr (Rogaland avd.), Audun Drageset og Illimar Hugo Rekand (Bergen avd.), Stine Lervold og Karsten Kirste (Trondhjem avd.), Rune Finsås Einrem (Nord-Norge avd.).

For faggruppene:

Siv Hjorth Dundas og Grethe Wibetoe (faggruppe for analytisk kjemi), Stian Svelle (faggruppe for katalyse), Nini Hofsløkken Kjus og Bengt Erik Haug (faggruppe for organisk kjemi), Thomas B. Pedersen (faggruppe for kvantekjemi og modellering), Bjørn Pedersen (faggruppe for kjemiens historie), Live J. Bruseth (faggruppe for kjemiundervisning), Reidar Lund (faggruppe for makromolekyl – og kolloidkjemi), Olav Kvalheim (faggruppe for kjemometri), Hans Jacob Skarpeid (faggruppe for matkjemi).

For hovedstyret møtte:

Hege Karlsen (president), Jørn Hansen (visepresident), Gro Johnsen, Stein Helleborg og Camilla Løhre (styremedlemmer), Finn K. Hansen (kasserer) og Harald Walderhaug (generalsekretær).

Bedriftsrepresentanter: Nils Arne Jentoft (Dynea) og Heidi Johnsen (Sintef).

Andre:

Øyvind Mikkelsen (tidligere president).

Truls Norby (faggruppe for uorganisk- og materialkjemi) hadde meldt forfall.

Rådsmøtet

1. Registrering og åpning av Rådsmøtet 2019

Generalsekretæren ønsket rådsmedlemmene velkommen.

2. Presentasjon av Rådsmedlemmene. Valg av ordstyrer og referent

Øyvind Mikkelsen ble valgt til ordstyrer og Harald Walderhaug ble valgt til referent. En kort presentasjonsrunde ble så gjennomført.

3. Avdelingenes og faggruppenes årsberetning og regnskap for 2018

Avdelingene: Østfold avdeling har slitt med lav aktivitet en periode, og det var en stund fare for at avdelingen kunne bli nedlagt. Et delvis nytt styre er nå på plass og vil forsøke å øke aktiviteten igjen. Avdelingen har også fått eget organisasjonsnummer i Brønnøysundregistrene.

Avdelingene bruker medlemsmøtene til å rekruttere nye medlemmer, og det ble påpekt at flyer på NKS' hjemmeside behøver litt oppdatering. Dette vil bli fulgt opp.

Faggruppene: Viser gjennomgående god aktivitet. Faggruppe for analytisk kjemi markerte i 2018 50-årsjubileum. Faggruppen er NKS' eldste og fremdeles største hva gjelder antall medlemmer. Professor Elsa Lundanes (UiO) mottok faggruppens ærespris i 2018.

Alle faggruppene var representert med egne fagsesjoner på Landsmøtet 2018.

Faggruppe for organisk kjemi rapporterer at de sliter med oppslutning om sin sesjon, når dette kommer i stedet for det vanlige høstmøtet.

Viser ellers til hver enkelt faggruppes årsrapport for flere detaljer.

Med noen kommentarer angående detaljer i regnskapene ble årsrapporter og regnskap for avdelingene og faggruppene godkjent.

4. Behandling av selskapets årsberetning for 2018

Medlemstallet i selskapet var ved årsskiftet 2018/2019 på totalt 1734 personlige medlemmer, en liten økning fra forrige årsskifte. Presidenten gjennomgikk årsberetningen for Rådet. Av innholdet i årsberetningen nevnes kort:

Landsmøtet 2018 markerte NKS' 125 årsjubileum ved en plenarsesjon der 4 spesielt inviterte utenlandske foredragsholdere bidro med hvert sitt innlegg i ulike temaer innenfor svært aktuell kjemi. I tillegg var årets Industry Lecture ved Roy Larsen/Oncoinvent A/S, og professor Truls Norbys Guldberg-Waage-foredrag også lagt til denne plenarsesjonen. Festmiddagen var også viet jubileet. Et festskrift over NKS' siste 25 år ved Bjørn Pedersen ble delt ut til deltagerne på Landsmøtet.

Av internasjonalt samarbeide er NKS svært aktivt innen EuChemS, der selskapet nå har oppnevnt personer innen hele 11 fagseksjoner. Det siste tilskuddet er Hartmut Kutzke (Kulturhistorisk museum/UiO) i Working Party on Chemistry for Cultural Heritage. Professor Kenneth Ruud (UiT) er medlem av sentralstyret (Executive Board).

Selskapets årsberetning ble godkjent.

Leiv Sydnes (UiB) holdt så et foredrag med tittel: «IUPAC fyller 100, men hvordan ser framtiden ut?»

Et sammendrag av hans foredrag er gjengitt på slutten av referatet.

Nils Arne Jentoft oppsummerte kort Landsmøtet 2018. Det samlet ca 360 deltagere – en ny rekord. Tilbakemeldingene er gjennomgående positive med en gjennomsnittlig score på ca 4 av 5.

Rune Einrem (UiT) opplyste om at han er oppnevnt av NKS som medlem i EYCN (European Young Chemists' Network) – en organisasjon for yngre kjemikere assosiert til EuChemS.

5. Behandling av selskapets regnskap for 2018

Regnskapene ble gjennomgått av kasserer Finn K. Hansen. NKS' regnskap viser et negativt resultat på kr 85 917,-, mot et budsjettert underskudd på kr 199 000,-.

Økonomien i selskapet må derfor sies å ha vært under kontroll gjennom året. Regnskapet for NKS ble godkjent.

Regnskapet for Stiftelsen Norsk Kjemisk selskaps Fond ble også gjennomgått og godkjent uten kommentarer.

6. Budsjettforslag 2019

Kassereren la frem forslag til budsjett for 2019, basert på tall fra regnskapet 2018. Tilskuddet til drift av Kjemi er øket til kr 150 000,-. Se også under Hovedstyrets planer for 2019, nedenfor. Det bevilges også et ekstra beløp til markeringen av at det er 50 år siden Odd Hassel mottok sin Nobelpris i kjemi, og det bevilges kr 50 000,- til oppdatering av nettstedet Periodesystemet.no. Forslaget til budsjett for 2019 resulterer da i et underskudd på kr 169 000,-. Forslaget ble godkjent.

7. Tre forslag til endringer i selskapets vedtekter.

Hovedstyret har gått gjennom selskapets vedtekter og la frem følgende forslag til endringer i ordlyd:

§ 4, punkt 4: «Utmelding av selskapet skal skje skriftlig og trer i kraft pr. 31. desember samme år».

Forslag: Dette endres til: «Utmelding av selskapet skal skje skriftlig».

§7, punkt 4, første setning: «Presidenten skal innkalle hovedstyret til møte minst fire ganger årlig.»

Forslag: Dette endres til: «Presidenten skal innkalle hovedstyret til ordinært møte minst tre ganger i året.»

Dette er praksis nå, og kurante saker behandles på e-postrunder i styret.

§7, punkt 6 k): «Ansette generalsekretær på de vilkår det finner hensiktsmessig. Generalsekretæren kan ikke være medlem av et avdelingsstyre, et faggruppe-styre, hovedstyret eller rådet.»

Forslag: «Ansette generalsekretær og kasserer på de vilkår hovedstyret finner det hensiktsmessig. Generalsekretæren og kassereren kan ikke være medlem av et avdelingsstyre, et faggruppe-styre, hovedstyret eller rådet.»

Forslagene fikk enstemmig tilslutning.

8. Hovedstyrets planer for 2019.

Presidenten gikk gjennom planene for året 2019. Disse inkluderer:

Internett siden: Hjemmesiden vil bli drevet videre i 2019 av John Vedde på oppdrag av NKS i samarbeid med NKS' hovedstyre. Arbeidet med spørrespalten "Spør en kjemiker" vil fortsette på samme nivå.

Tidsskriftet Kjemi: Redaktøren har signalisert ønske om noe mer økonomisk bidrag til utgivelsen. Årsaken er sviktende inntekter på annonser. Hovedstyret har for 2019 bevilget kr 20 000,- ekstra utover de midlene som bevilges for utsendelsen (porto) av den trykte utgaven av bladet.

Berzelius-dagarna: Svenska Kemisamfundet arrangerer dette 2-dagsmøtet for gymnaselever hvert år i Stockholm. Deltagerne kommer hovedsakelig fra Sverige, og i tillegg til Norge så sender også Finland og Danmark representanter til dette møtet. Hans Petter Hersleth har fått i oppdrag av hovedstyret å finne 3-4 kandidater blant finalistene i uttaket til den norske Kjemi-OL-finalen som vil reise til Stockholm på dette møtet. NKS dekker en del av utgiftene.

Tekna: Støtter utgivelsen av Kjemi økonomisk ved å annonsere jevnlig i bladet. Hovedstyret vil også oppnevne ny representant til Teknas faglige årsmøte.

EuCheMS: For representasjon i ulike avdelinger ("Divisions"), se Årsberetning 2018. Hovedstyret vil være representert på EuCheMS' generalforsamling i Bucharest til høsten.

IUPAC: Fire representanter (Pavel Karen, Einar Uggerud, Leiv Sydnes og Roland Kallenborn) er nominert til ny periode i hhv DivII og III, CHEMRAWN-komiteen, og for Kallenborns vedkommende til Div.V (Analytical Chemistry), der vi ikke har hatt representasjon fra NKS på mange år. Hovedstyret vil være representert på GA og Council Meeting i Paris til sommeren, der IUPAC vil markere sitt 100-årsjubileum.

Finnish Chemical Society feirer 100-årsjubileum i år, og markerer dette ved en festlighet den 26. april i Helsingfors. Presidenten og generalsekretæren er invitert som representanter for NKS.

Dansk Kemisk Forening er i år vert for Nordisk presidentmøte. Dette vil bli avviklet i Thorshavn på Færøyene den 3. og 4. mai. Presidenten og generalsekretæren møter der for NKS.

Generalsekretæren deltar på vegne av NKS ved åpningen av det internasjonale periodesystemets år (IYPT) på Unescos hovedkvarter i Paris i januar.

Rådet tok hovedstyrets planer for 2019 til etterretning.

9. Valg

Gro Johnsen (Rogaland avd) ønsket ikke gjenvalg til hovedstyret. Karina Mathisen (Trondhjem avd) stilte til valg som ny representant. Magne Sydnes (Rogaland avd) stilte til valg som ny vararepresentant til hovedstyret. De øvrige i hovedstyret og den andre vararepresentanten var ikke på valg i år. Bedriftsrepresentantene til Rådet, Nils Arne Jentoft (Dynea) og Heidi Johnsen (Sintef) var også på valg, og stilte til gjenvalg.

Hovedstyret 2018:

President:	Hege Karlsen	Oslo avd.	Ikke på valg
Visepresident:	Jørn Hansen	Nord-Norge avd.	Ikke på valg
Styremedlemmer:	Stein Helleborg	Grenland avd.	Ikke på valg
	Camilla Løhre	Bergen avd.	Ikke på valg
	Gro Johnsen	Rogaland avd.	Går ut
Varamedlemmer:	Hans-Jacob Skarpeid	Oslo avd.	Ikke på valg
	Karina Mathisen	Trondhjems avd	På valg til hovedstyret
Bedriftsrepr.:	Nils Arne Jentoft	Dynea	På valg
	Heidi Johnsen	Sintef	På valg

Valgkomiteen (Nils Arne Jentoft, Heidi Johnsen og Harald Walderhaug) la fram følgende forslag:

Valg av nyttstyremedlem:	Karina Mathisen	Trondhjems avd.	2 år
--------------------------	-----------------	-----------------	------

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Valgkomiteens forslag til ny vararepresentant: Magne Sydnes, Rogaland avd. 2 år

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Valgkomiteens forslag til gjenvalg av to bedriftsrepresentanter:
Nils Arne Jentoft og Heidi Johnsen 2 år

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Hovedstyrets sammensetning i 2019 blir dermed:

President:	Hege Karlsen	Oslo avd.	(2 år, 2018)
Visepresident:	Jørn H. Hansen	Nord-Norge avd.	(2 år, 2018)
Styremedlemmer:	Stein Helleborg	Grenland avd.	(2 år, 2018)
	Camilla Løhre	Bergen avd.	(2 år, 2018)
	Karina Mathisen	Trondhjem avd.	(2 år, 2019)
Varamedlemmer:	Hans-Jacob Skarpeid	Oslo avd.	(2 år, 2018)
	Magne Sydnes	Rogaland avd.	(2 år, 2019)
Bedriftsrepresent.:	Nils Arne Jentoft	Dynea	(2 år, 2019)
	Heidi Johnsen	Sintef	(2 år, 2019)

Norsk Kjemisk Selskap takker Gro Johnsen for hennes mangeårige virke i hovedstyret, og ønsker hennes etterfølger Karina Mathisen velkommen i hovedstyret.

Harald Walderhaug, referent.

Fra Leiv Sydnes' foredrag om IUPAC 100 år:

IUPAC's oppdrag er: The International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC) er en global organisasjon som bistår med uavhengig vitenskapelig ekspertise og som utvikler verktøy for anvendelse og kommunikasjon av kjemisk kunnskap til nytte for menneskeheten. IUPAC utfører sitt oppdrag ved å støtte bærekraftig utvikling og ved å benytte et felles internasjonalt kjemispråk og forestå fri utveksling av vitenskapelig informasjon. Ved å utføre oppdraget, bidrar IUPAC til verdensomspennende forståelse og anvendelse av kjemifaglig kunnskap til det beste for oss alle.

Sydnes gikk gjennom historikken i korte drag fra slutten av 1800-tallet:

Fra ca. 1880 var det mange initiativ for å starte et internasjonalt organ i kjemi.

Prosessene var som oftest industridrevet, men følgende milepæler i forhistorien til IUPAC er:

1892: The Geneva nomenclature

1894: Congresses on industrial chemistry (1912)

Atomic weights and tables of constants

1911: International Association of Chemical Societies (IACS)

1918: International Research Council -> ICSU

1919: IACS oppløst -> IUPAC

Forberedende møter i London, Paris og Brüssel

Organisasjonen består i dag av ca 60 nasjonale medlemmer (NAO's) med et sekretariat i USA. IUPAC består bl.a. av 8 faglige seksjoner (Divisions) og tre komiteer:

Committee on Chemistry and Industry (COCI)

Committee on Chemistry Education (CCE)

Committee on Chemical Research Applied to World Needs (CHEMRAWN)

Tematisk inkluderer IUPAC's arbeide følgende områder:

Nomenklatur, terminologi og symboler; standardmetoder og -prosedyrer; utdanning og folkeopplysning om kjemi, etc.

Det utgis bøker (fargekoder) innen hvert delområde (fysikalsk, uorganisk, analytisk, etc) som oppdateres jevnlig. IUPAC er også, i samarbeide med tilsvarende fysikerorganisasjon (IUPAP) ansvarlig for å gi navn og symbol til grunnstoffene.

IUPAC arrangerer en stor konferanse hvert annet år i forbindelse med generalforsamlingen og mer enn 25 symposier rundt om i verden årlig. Ellers utgir IUPAC journalene Pure and Applied Chemistry og Chemistry International. Av dokumenter som er tilgjengelige på web kan nevnes Compendium of Analytical Nomenclature.

CHEMRAWN-komiteens arbeide går i korte trekk ut på å formidle det faktum at selv om kjemikalier har vært brukt til menneskehetens nytte, så finnes det mange eksempler på misbruk og direkte ulovlig fremstilling og bruk (nervegasser, f.eks). Etske standarder er viktige å støtte seg på i dette arbeidet. Leiv Sydnes har ledet komiteen og er fremdeles aktiv som medlem der.

Av utfordringer organisasjonen IUPAC står overfor kan nevnes kort:

- Få kontroll over økonomien
- Beholde et åpent og inkluderende styresett
- Forbedre kontakten med medlemmene
- Få skikk på kunnskapsoverføringen i alle ledd
- Forbedre IUPAC sin rolle som faglig ressurs for medlemmene.

IUPAC markerer sine 100 første år nå til sommeren i Paris, med stor konferanse og generalforsamling.

I tillegg til sitt engasjement i CHEMRAWN-komiteen har Leiv Sydnes tidligere vært president i IUPAC.